

Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

"Iyunim in the Haggadah"

1) Haggadah
הגדה	13) Sefer Shemot, 6
שמות פרק ו	25) Rambam, Chametz U'Matzah, 7
רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז
2) Rambam, Chametz U'Matzah, 7
רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז	14) Yalkut Shimoni, Bo, 208
ילקוט שמעוני תורה פרשת בא רמז רח	26) Haggadah
הגדה
3) Haggadah
הגדה	15) Haggadah
הגדה	27) Haggadah
הגדה
4) Haggadah
הגדה	16) Haggadah
הגדה	28) Sefer Bereishit, 46
בראשית פרק מז
5) Rashbam, Pesachim
רשב"ם פסחים צט:	17) Sefer Devarim, 6
דברים פרק ו	29) Sefer Yehoshua, 4
יהושע פרק ד
6) Sefer Shemot, 6
שמות פרק ו	18) Sefer Shemot, 12
שמות פרק יב	30) Sefer Yehoshua, 5
יהושע פרק ה
7) Haggadah
הגדה	19) Haggadah
הגדה	31) Haggadah
הגדה
8) Yalkut Shimoni, Eichah, 1010
ילקוט שמעוני איכה רמז תתרי	20) Haggadah
הגדה	32) Haggadah
הגדה
9) Masechet Pesachim, 116a
תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קטז עמוד א	21) Haggadah
הגדה	33) Haggadah
הגדה
10) Haggadah
הגדה	22) Haggadah
הגדה	34) Haggadah
הגדה
11) Haggadah
הגדה	23) Haggadah
הגדה	35) Haggadah
הגדה
12) Sefer Shemot, 4
שמות פרק ד	24) Haggadah
הגדה	36) Haggadah
הגדה

Rabbi Meir Goldwicht

ד' ניסן תשס"ו • 4/2/06

A program of
Yeshiva University's
Center for the Jewish Future

(1) הגדה

הגיע ליל יום הפסח וקרא יצחק לעשו בנו הגדול ואמר לו בני זה הלילה כל העולם כולו אומרים בו הלל ואוצרות טללים נפתחים בזה הלילה עשה לי מטעמים עד שאני בעודי אברכך ורוח הקדש משיבה ואומרת אל תלחם עת לחם רע עין. הלך להביא ונתעכב שם אמרה רבקה ליעקב בני הלילה הזה אוצרות טללים נפתחים בו העליונים אומרים שירה הלילה הזה עתידים בניך להגאל מיד שעבוד הלילה הזה עתידין לומר שירה עשה מטעמים לאביך עד שהוא בעודו יברכך.

(2) רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז

הלכה ו

בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים שנאמר +דברים ו'+ ואותנו הוציא משם וגו', ועל דבר זה צוה הקב"ה בתורה +דברים ה'+ וזכרת כי עבד היית כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית.

(3) הגדה

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז: היתה יהודה לקדשו

(4) הגדה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו ג, אל את אבותינו ממצרים, ונתנו לנו לילה הזה לאכול בו מצה ומרור. כן יי אלהינו ואלהי אבותינו ג, יענו למועדים ולתלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך ונששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר ג, יע דמם על קיר מזבחך לרצון, ונודה לך שיר קדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יי אלהינו וישקאל.

(5) רשב"ם פסחים צט:

ארבע כוסות – כנגד ארבעה לשוני גאולה האמורים בגלות מצרים והוצאתי אתכם וגאלתי אתכם ולקחתי אתכם בפרשה וארא.

(6) שמות פרק ו

(ו) לכן אמר לבני ישראל אני יקוק והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים:

(ז) ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יקוק אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים:

(ח) והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יקוק:

(7) הגדה

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי וניכ'ל, כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הקא, לשנה הבאה בארעא דישקאל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

(8) ילקוט שמעוני איכה רמז תתרי

גלתה יהודה מעוני, על שאכלו חמץ בפסח דכתיב לחם עוני. דבר אחר על שחבלו משכוננו של עני כדכתיב ואם איש עני הוא. דבר אחר מעוני, על שעשקו שכר שכיר שנאמר לא תעשוק שכיר עני ואביון.

(9) תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קטז עמוד א

מתחיל בגנות ומסיים בשבח מאי בגנות רב אמר מתחלה עובדי עבודת גלולים היו אבותינו [ושמואל] אמר עבדים היינו

10 הגדה

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו יי אל היינו משם בנד חזקה ובזרוע נטויה. נאלו ל' א הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובנינו מלשעבדים היינו לפרעה במצרים. נאפילו פלנו חכמים, פלנו נבונים, פלנו זקנים, פלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. נכל המרה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

11 הגדה

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, ה' יע זמן קריאת שמע של שחרית.

12 שמות פרק ד

(י) ויאמר משה אל יקוק בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי:
(יא) ויאמר יקוק אליו מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יקוק:

13 שמות פרק ו

(י) וידבר יקוק אל משה לאמר:
(יא) בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו:
(יב) וידבר משה לפני יקוק לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים:

14 ילקוט שמעוני תורה פרשת בא רמז רח

קומו צאו מלמד שהיה פרעה דופק על פתחן של משה ואהרן א"ל הא שוטה בלילה אנו יוצאין, א"ל קומו צאו. א"ל וכי גנבים אנחנו בבקר אנו יוצאין אמר הרי מתו כל מצרים שנאמר כי אמרו כלנו מתים, א"ל ומבקש אתה לכלות את המכה הזו ממך אמור הרי אתם ברשותכם הרי אתם עבדיו של הקב"ה. התחיל פרעה צוח לשעבר הייתם עבדי אבל עכשיו הרי אתם בני חורין הרי אתם ברשותכם. צריכין אתם להלל להקב"ה שאתם עבדיו שנאמר הללויה הללו עבדי ה'.

15 הגדה

ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ברוך הוא

16 הגדה

כנגד ארבעה בנים דברה תורה

17 דברים פרק ו

(כ) כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדת והחקים והמשפטים אשר צוה יקוק אלהינו אתכם:
(כא) ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו יקוק ממצרים ביד חזקה:

18 שמות פרק יב

(כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יקוק לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת:
(כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם:
(כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליקוק אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו:
(כח) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יקוק את משה ואהרן כן עשו: ס
(כט) ויהי בחצי הלילה ויקוק הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה:
בהמה:

19 הגדה

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, א. יע זמן קריאת שמע של שחרית.

20 הגדה

אמר אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ול א זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרכה בן זומא: שנאמר, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך - ימי חייך - הימים, כל ימי חייך - הלילות. ונחמים אומרים: ימי חייך - העולם הזה, כל ימי חייך - להביא לימות המשיח.

21 הגדה

רבי יהודה היה נותן בהם סמנים

22 הגדה

רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו ואלו הן פסח מצה ומרור.

23 הגדה

זכור למקדש פהלל. בן עשה הלל בזמן שבית המקדש היה קיים: היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד, לקיים מה שנאמר: על מצות ומררים יאכלהו.

24 הגדה

צא ולמד מה בקש לכן הארמי לעשות ליעקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולכן בקש לעקור את הכל, שנאמר: ארמי אבד אבי, ויך מצרימה וגו'. שם במתי מעט, ויהי שם לגויג דול, עצום ורב

25 רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז הלכה ד

והוא שידרוש +דברים כ"ו+ מארמי אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה, וכל המוסיף ומאריך בדרש פרשה זו הרי זה משובח.

26 הגדה

ויך מצרימה - אנוס על פי הדבור.
וגו' שם - מלמד של א יך יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם, שנאמר: וי' אמרו אל פרעה, לגור בארץ באנו, פי אין מקרעה לצ' אן אשר לעבדך, פי כבד הרעב בארץ פנעו. ועתה ישבו נא עבדיך בארץ ג' שן.

27 הגדה

במתי מעט - כמה שנאמר: בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, ועתה שמך יי אל היך ככוכבי השמים לר' ב.

28 בראשית פרק מו

(כו) כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש:
(כז) ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפש שנים כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים:

29 יהושע פרק ד

(יט) והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו:
(כ) ואת שתים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל:

(ט) ויאמר יקוק אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא גלגל עד היום הזה:
(י) ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח בארבעה עשר יום לחדש בערב בערבות יריחו:

31 הגדה

וְאֵת עַמְלֵנוּ - אֵלֵינוּ הַבְּנִים. כִּמָּה שָׁנָאֵמַר: כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הִיא רָה תִשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַבַּת תִּחְיֶינָה.

32 הגדה

וַיֹּצִיאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה, וּבְמִרְאָה דֹל, וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתָּיִם.
וַיֹּצִיאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם - ל' א' עַל יְדֵי מִלְאָךְ, וְל' א' עַל יְדֵי שְׂרָף, וְל' א' עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲלֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצוּמוֹ, שָׁנָאֵמַר:
וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהַפִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֵל הַי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים. אָנֹכִי יי.

33 הגדה

ברוך אתה יקוק אלקנו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יקוק מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים:
ברוך אתה יקוק גאל ישראל:
ברוך אתה יקוק אלקנו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יקוק אלקנו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידיים:
ברוך אתה יקוק אלקנו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ:
ברוך אתה יקוק אלקנו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה:

34 הגדה

ל' א' לָנוּ, יי, ל' א' לָנוּ, כִּי לִשְׁמֹךְ תָּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ, עַל אֲמַתְךָ. לָמָּה י' אָמְרוּ הַגּוֹיִם: אֵיךְ נָא אֵל הֵיחֶם? וְאֵל הֵינּוּ בְּשָׁמַיִם, כֹּל אֲשֶׁר תִּפְעַן עֲשֶׂה. עֲצִיבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֶׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְל' א' יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְל' א' יִרְאוּ. אֲזַנַיִם לָהֶם וְל' א' יִשְׁמְעוּ, אֶף לָהֶם וְל' א' יִרְיֹחוּ. יְדֵיהֶם וְל' א' יִמְשִׁיחוּ, וְיִלְיָהֶם וְל' א' יִהְלְכוּ, ל' א' יִהְגּוּ וְיִרְנְנוּ.

35 הגדה

אָחַד מִי יוֹדֵעַ? אָחַד אָנִי יוֹדֵעַ: אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם אָנִי יוֹדֵעַ: שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית. אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה אָנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ? אַרְבַּע אָנִי יוֹדֵעַ: אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ? חֲמִשָּׁה אָנִי יוֹדֵעַ: חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שֵׁשֶׁה מִי יוֹדֵעַ? שֵׁשֶׁה אָנִי יוֹדֵעַ: שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ? שִׁבְעָה אָנִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ? שְׁמוֹנָה אָנִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
תְּשַׁע מִי יוֹדֵעַ? תְּשַׁע אָנִי יוֹדֵעַ: תְּשַׁע יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
עֶשְׂרֵה מִי יוֹדֵעַ? עֶשְׂרֵה אָנִי יוֹדֵעַ: עֶשְׂרֵה דְבָרִיא, תְּשַׁע יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? אַחַד עָשָׂר אָנִי יוֹדֵעַ: אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבֵיא, עֶשְׂרֵה דְבָרִיא, תְּשַׁע יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.
שְׁנַיִם עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? שְׁנַיִם עָשָׂר אָנִי יוֹדֵעַ: שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִיא, אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבֵיא, עֶשְׂרֵה דְבָרִיא, תְּשַׁע יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אָחַד אֵל הֵינּוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאֶרֶץ.

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ? שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ: שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מְדַבֵּר. שְׁנַיִם עָשָׂר שְׂבֻטִיָּא, אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיָּא, עֲשָׂרָה דְּבְרִיָּא, תְּשַׁעַּה יְרֵחֵי לְדָה, שְׁמוֹנָה יָמֵי מִילָה, שְׁבַעַּה יָמֵי שְׂבֻטָּא, שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָרוֹת, שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת, שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֶל הַיָּנוּ שְׂבֻשְׁמִים וּבְאֶרֶץ

(36) הגדה

וְאַתָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשַׁחַט לְמַלְאָךְ הַמְּנוּחַ, דְּשַׁחַט לְשׁוֹחַט, דְּשַׁחַט לְתוֹרָא, דְּשַׁתָּה לְמִנְא, דְּכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשָׂרַף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנָשַׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאָכְלָה לְדָא, דְּזַבִּין אֲבָא בְּתַרֵּי זִיזִי, חֲדָג דְּיָא, שֵׁ גַּ דְּיָא.